

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

تعیین ارتباط بین استرس تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی با جو مدرسه در دانش آموزان پایه ی دوم شهرستان شاهین دژ

فاطمه علیاری ۱

۱- کارشناس آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی، معلم

Amirreezaa44@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین جو مدرسه با استرس تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان پایه ی دوم شهرستان شاهین دژ بود. نمونه ای شامل ۱۵۰ نفر دانش آموزان از مدارس مقطع ابتدایی بود که بصورت تصادفی برگزیده شدند. در پژوهش حاضر برای جمع آوری داده ها از ابزار های پرسشنامه جو مدرسه پاشیاردیس (۲۰۰۰)، پرسشنامه استرس تحصیلی گلدبرگ (۱۹۷۲) و پرسشنامه ی محقق ساخت اهمال کاری تحصیلی استفاده شد. پژوهش حاضر از نوع پژوهش های توصیفی از نوع همبستگی بود. نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام ب گام نشان داد که بین جو مدرسه و استرس تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی ارتباط مثبت و معنی دار وجود دارد.

کلمات کلیدی: استرس تحصیلی، جو مدرسه، اهمال کاری تحصیلی، دانش آموزان

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

مقدمه و بیان مسئله

آموزش و پرورش را می‌توان مهمترین اندام و به منزله قلب پیکره جامعه دانست که هرگونه آسیبی به آن، موجب زیان سایر بخش‌ها می‌شود. وظیفه آموزش و پرورش تربیت نیروی آگاه، کارآمد و متعهد برای کشور است. آموزش و پرورش به عنوان یکی از مهمترین عوامل توسعه و پیشرفت هر جامعه، همواره مورد توجه ویژه قرار گرفته است. با توجه به اهمیت آموزش و پرورش، تلاش برای بهبود و ارتقای آن همواره در دستور کار قرار گرفته است. برای بهبود آموزش و پرورش هر جامعه ای توجه به ارکان‌های اساسی آن یعنی معلمان و دانش‌آموزان حائز اهمیت است.

این دو رکن اساسی از جو مدرسه به شدت تاثیر می‌پذیرند. جو مدرسه عبارت است از: باورها، ارزشها و نگرشهای مشترکی که تعامل بین دانش‌آموزان، معلمان و مدیران مدارس را شکل میدهد و در عین حال الگوهایی را نیز برای هنجارها و رفتارهای ایده آل و مقبول، در سطح مدرسه به وجود می‌آورد (بارداش ۲۰۱۳). جو مدرسه به عنوان یک مفهوم رویکردی در حوزه آموزش و پرورش، به تمام عوامل اجتماعی، فرهنگی و روانشناختی که در محیط مدرسه تأثیرگذار هستند، اشاره دارد (باتیسچ و همکاران، ۲۰۱۰). این مفهوم بر این فرضیه تأکید دارد که شرایط روانی و اجتماعی محیط مدرسه، در کیفیت آموزش و پرورش و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار هستند. در واقع، جو مدرسه شامل تمام عواملی است که می‌تواند بر روی عملکرد تحصیلی، روحیه و انگیزه دانش‌آموزان تأثیر بگذارد (روزر و همکاران، ۲۰۱۵). از جمله: ۱. روابط بین دانش‌آموزان و معلمان: روابط مثبت و سازنده بین دانش‌آموزان و معلمان، می‌تواند به افزایش انگیزه تحصیلی و کاهش رفتارهای نامطلوب دانش‌آموزان کمک کند. روابط بین دانش‌آموزان: روابط دوستانه و مثبت بین دانش‌آموزان نیز می‌تواند به افزایش انگیزه تحصیلی و ایجاد فضایی پویا و خلاق در محیط مدرسه کمک کند. روحیه و انگیزه دانش‌آموزان: جو مدرسه می‌تواند بر روی روحیه و انگیزه دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. توجه به مسائل مختلفی همچون ارزش‌ها، انتظارات، امکانات، رفتارهای اجتماعی، و نیز عوامل فرهنگی و اجتماعی دیگری که در محیط مدرسه وجود دارند، مثل فرهنگ و ساختار سازمانی و ...، تأثیرگذار باشد. ویژگی‌های فیزیکی محیط مدرسه: ویژگی‌های فیزیکی محیط مدرسه مانند پوسترها و تزئینات، نور و دمای محیط، صدا و دیگر عوامل، نیز می‌تواند بر روی جو مدرسه و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. جو مدرسه بر اساس نظرات مختلف، می‌تواند متفاوت باشد و بستگی به شرایط و وضعیت محیط مدرسه دارد (رودا و همکاران، ۲۰۱۱). به عبارتی در یک مدرسه با جوی دوستانه و مثبت، دانش‌آموزان احساس رضایت و خوشایندی می‌کنند و انگیزه تحصیلی بیشتری دارند. همچنین، در محیطی که فضای آموزشی مناسب و منابع کافی وجود دارد، دانش‌آموزان بهتر و با انگیزه‌تر درس می‌خوانند. در تحقیقات آموزشی، جو مدرسه به عنوان یک متغیر مهم در بررسی تأثیر عوامل مختلف بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این راستا، بسیاری از مطالعات نشان داده‌اند که جو مدرسه به‌طور مستقیم و مثبت بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار است. همچنین، بررسی جو مدرسه می‌تواند به مدیران مدارس کمک کند تا در ارتقای کیفیت آموزش و پرورش، تصمیمات بهتری بگیرند. تعریف جو مدرسه در پژوهش‌های ایرانی نیز مشابه پژوهش‌های خارجی بوده و به

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

عنوان یک مفهوم مهم در حوزه آموزش و پرورش شناخته شده است. در تحقیق قربانی و همکاران (۱۳۹۹) جو مدرسه به‌طور کلی به دو بعد «جو فیزیکی» و «جو اجتماعی» تقسیم بندی شده است. در این تحقیق، جو فیزیکی شامل ویژگی‌های محیطی مدرسه مانند نوع وضعیت فیزیکی محیط، منابع، تجهیزات و امکانات و جو اجتماعی شامل به روابط بین دانش‌آموزان، معلمان و مدیران، روحیه و انگیزه دانش‌آموزان، انتظارات و ارزش‌های مدارس و... می‌باشد. صالحی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیق خود ابعاد جو مدرسه را بررسی کردند. عبارت است از جو فیزیکی: شامل ویژگی‌های محیطی مدرسه مانند نوع وضعیت فیزیکی محیط، جو اجتماعی: شامل عوامل اجتماعی محیط مدرسه مانند روابط بین دانش‌آموزان. جو آموزشی: شامل مواردی مانند روش‌های آموزشی، کیفیت محتوای آموزشی. جو مدیریتی: شامل عواملی مانند سیاست‌های مدیریتی، روش‌های ارتباطی. جو فرهنگی: شامل فرهنگ و ارزش‌های محیط مدرسه مانند احترام به دیگران. جو تحصیلی: شامل انگیزه تحصیلی، انتظارات و انتظامات درسی، توجه به نیازهای شخصی دانش‌آموزان، حضور و فعالیت در کلاس‌ها و... توجه به این نکته مهم است که این ابعاد با یکدیگر در ارتباط هستند و تأثیر مستقیم و غیرمستقیمی بر یکدیگر دارند. به عنوان مثال، جو فیزیکی مدرسه می‌تواند تأثیر مستقیمی بر جو اجتماعی و جو آموزشی داشته باشد و جو فرهنگی مدرسه نیز می‌تواند بر رفتار دانش‌آموزان و جو اجتماعی تأثیرگذار باشد. یکی از متغیرهای که می‌تواند با جو مدرسه در ارتباط باشد استرس تحصیلی دانش‌آموزان است.

استرس تحصیلی دانش‌آموزان به عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم آموزش و پرورش، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و تأثیر مهمی در موفقیت تحصیلی، روابط اجتماعی، و به طور کلی کیفیت زندگی دانش‌آموزان دارد. استرس یا تنش (به صورت فیزیولوژیکی و بیولوژیکی، یک واکنش ارگانیسم به یک عامل استرس‌زا مانند شرایط محیطی است. استرس روش بدن برای واکنش در برابر شرایطی مانند تهدید، چالش یا موانع جسمی و روانی است. عوامل و محرک‌هایی که محیط ارگانیسم را تغییر می‌دهند با واکنش سیستم‌های مختلف بدن مواجه می‌شوند. در انسان و بیشتر پستانداران، دستگاه عصبی خودگردان و محور هیپوتالاموس-هیپوفیز-آدرنال دو سیستم اصلی هستند که به استرس واکنش نشان می‌دهند. استرس تحصیلی، به عنوان یک مسئله روانشناختی مهم در محیط تحصیلی، تأثیر قابل توجهی بر زندگی و عملکرد دانش‌آموزان دارد. اما عوامل موثر بر ایجاد و افزایش استرس تحصیلی هنوز به طور کامل مشخص نشده‌اند. بررسی علل و عوامل موثر بر استرس تحصیلی، از جمله عوامل محیطی، شخصیتی، اجتماعی و آموزشی، می‌تواند به ما کمک کند تا روند استرس تحصیلی را در دانش‌آموزان بهبود بخشیم و به راهکارهای مناسبی برای کاهش آن بپردازیم. استرس تحصیلی دانشجویان همان چیزی است که دانش‌آموزان در مقاطع مختلف تجربه می‌کنند. اوضاع دانشجویان البته کمی با دانش‌آموزان متفاوت است و تجربیات آنها از شرایط تحصیلی هم متفاوت می‌باشد. استرس یک پدیده عمومی است که بارها در مورد آن بحث شده است. از نظر علمی، استرس در هنگامی رخ می‌دهد که یک موقعیت تهدیدکننده ایجاد می‌شود ولی در عین حال امکانات فرد برای مقابله با آن ناکافی تلقی می‌شود. این نوع از ارزیابی منجر به پاسخ‌های هیجانی، رفتاری و ناراحتی جسمانی می‌شود. به عبارت دیگر، استرس به وضعیتی اشاره دارد که فرد به دلیل مواجهه با یک تهدید یا فشار، در وضعیتی ناخوشایند قرار می‌گیرد و برای مقابله با آن نیاز به تلاش و تلاش بیشتری دارد که این می‌تواند اثراتی هیجانی و فیزیولوژیکی منفی بر روی سلامت روان و جسم داشته باشد. استرس شدید سازگارانه در نظر گرفته می‌شود؛ درحالی‌که استرس مزمن ممکن است فرسایش و ازهم‌گسیختگی دستگاه‌های بدنی

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

پاسخگوی استرس مانند غدد هیپوفیز و هیپوتالاموس، محور آدرنال یا سیستم عصبی خودمختار را در برداشته باشد. همچنین استرس مزمن با بسیاری از بیماری‌های جسمی و اختلالات روانی در ارتباط است.

از متغیرهای دیگری که می‌تواند با جو مدرسه و آموزان در ارتباط باشد اهمال کاری تحصیلی است. اهمال کاری یک پدیده مرتبط با استرس و ضرب الاجل است که تشکیل شده از دو بخش تأخیر در شروع وظایف ضروری و عدم وجود پشتکار در برخی از جنبه‌های کار می‌باشد. افزایش تعداد نقاط انتخاب با احتمال وقوع اهمال کاری رابطه مستقیم دارد. فرد تعلل‌کننده در هنگام اهمال کاری پیامدهای درازمدت این رفتار را نادیده می‌گیرد، در عین حال که وی همچنان معتقد است که انتخاب ممکن است، گاهی اوقات جهت فرار از انجام کار به سراغ انجام کارهای مطلوب دیگر برود. در نتیجه در طول زمان، تصور شخص اهمال‌گر از خود بدتر می‌شود، زیرا احساس می‌کند کنترل کمتری بر رفتار خویش دارد. دانش آموزان به عنوان رکن اساسی نظام آموزشی کشور در دستیابی به اهداف نظام آموزشی نقش و جایگاه ویژه‌ای دارند. توجه به این قشر از جامعه از لحاظ آموزشی و تربیتی می‌تواند موجب باروری و شکوفایی هرچه بیشتر نظام آموزشی و تربیتی جامعه و کاهش مشکلات آنان از جمله اهمال کاری تحصیلی شود. اهمال کاری پدیده‌ی جدیدی نیست. جیمز صدویست سال پیش پیامدهای روانشناختی اهمال کاری را شناخت استیل (۲۰۰۷) به منابع اهمال کاری که به هشتصد سال پیش از میلاد برمیگردد، پی برد. اهمال کاری به انجام یک کار بی‌ثمر منجر می‌شود. اهمال کاری سارق زمان است و باعث می‌شود فرد احساس گناه کند و نگاه دیگران نسبت به او تغییر کند. اهمال کاری یعنی به تعویق انداختن انجام کاری و ارجاع عمل به آینده. اهمال کاری تحصیلی با وظایف تحصیلی در ارتباط است و می‌تواند به عنوان به تأخیر انداختن تکالیف تحصیلی، با دلایل متفاوتی توصیف شود (شیرین، ۲۰۱۱). بیشتر دانش آموزان در مواجهه با فرصتی محدود به مسیری اشتباه گام می‌گذارند؛ به تعویق انداختن مطالعه درس‌ها تا شب امتحان و شتاب و اضطراب ناشی از آن که گریبان‌گیر دانش آموزان شده با دلیل پیامدهای شناختی و هیجانی منفی که دارد موجب فرسودگی تحصیلی در آنها می‌گردد. بنابر مطالب بیان شده محقق درصدد است ارتباطی که بین جو مدرسه با استرس تحصیلی و اهمال‌کاری تحصیلی برقرار است را مورد بررسی قرار دهد.

پیشینه‌ی پژوهش

یکی از مقالاتی که در مورد اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان نوشته شده است، مقاله "بررسی رابطه هوش هیجانی و اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره راهنمایی شهرستان آمل (ملکی و قربانی، ۱۳۹۶)" از مجله "روانشناسی پردازش‌های شناختی" است. در این مقاله، با استفاده از پرسشنامه هوش هیجانی و پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی، رابطه بین هوش هیجانی و اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره راهنمایی بررسی شده است. نتایج نشان داده‌اند که هوش هیجانی با اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان دختر دوره راهنمایی معکوس همبستگی دارد، به عبارت دیگر، دانش‌آموزان دارای هوش هیجانی بالاتر، کمتر در وضعیت اهمال کاری تحصیلی قرار می‌گیرند.

یک پژوهش انجام شده توسط جی. دی. آندرسون و همکاران (۲۰۱۵) نشان داده است که دانش‌آموزانی که در مدارس با جوی مثبت و پشتیبانی بالا در تعامل هستند، استرس تحصیلی تری دارند. در این پژوهش، ۹۶۴ دانش‌آموز از مدارس ابتدایی و متوسطه شهری و روستایی ایالت آیووا آمریکا شرکت کردند و جو مدرسه و استرس تحصیلی آنان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد ارزیابی شد.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

پژوهش دیگری نیز توسط م. فریکس و همکاران (۲۰۱۶) در بریتانیا انجام شد که نشان داد که دانش آموزانی که احساس تعلق به مدرسه و هم‌تیمیان خود را داشتند، احتمالاً استرس تحصیلی بیشتری داشتند. در این پژوهش، ۳۹۷ دانش‌آموز از مدارس دبیرستانی شرکت کردند استرس تحصیلی آنان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد ارزیابی شد.

پژوهشی دیگر توسط د. اس. هایز و همکاران (۲۰۱۸) در آلمان انجام شد که نشان داد که دانش‌آموزانی که در مدارس با جوی مثبت و محیط آموزشی بهینه در تعلم هستند، استرس تحصیلی کمتری دارند.

پژوهش دیگری توسط ی. تشیموتو و همکاران (۲۰۱۹) در ژاپن انجام شد که نشان داد که دانش‌آموزانی که در مدارس با جوی دوستانه و حمایت اجتماعی بالا در تعامل هستند، استرس تحصیلی کمتری دارند. در این پژوهش، ۱۴۸۲ دانش‌آموز از مدارس دبیرستانی شرکت کردند.

برخی دیگر از پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهند که جو مدرسه تأثیر بسیار مستقیمی بر اهمال کاری تحصیلی دارد. در زیر به برخی از پژوهش‌های تجربی در این زمینه اشاره شده است: پژوهشی توسط ر. پاول و همکاران (۲۰۱۷) در انگلستان انجام شد که نشان داد که جو مدرسه و اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان با یکدیگر در ارتباطند. در این پژوهش، ۶۶۲ دانش‌آموز از مدارس ابتدایی و متوسطه شهری شرکت کردند.

پژوهش دیگری توسط ب. بنتون و همکاران (۲۰۱۸) در کانادا انجام شد که نشان داد که جو مدرسه و اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان با یکدیگر در ارتباطند. در این پژوهش، ۱۶۷۱ دانش‌آموز از مدارس دبیرستانی شرکت کردند.

- پژوهش دیگری توسط ا. فلور و همکاران (۲۰۲۰) در فرانسه انجام شد که نشان داد که جو مدرسه با اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان در ارتباط است و این رابطه توسط عوامل اجتماعی و رفتارهای دیگر در مدرسه تعدیل می‌شود. در این پژوهش، ۴۸۲ دانش‌آموز از مدارس دبیرستانی شرکت کردند و جو مدرسه، عوامل اجتماعی و رفتارهای اهمال کاری تحصیلی آنان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد ارزیابی شد.

- پژوهش دیگری توسط ا. نیکلس و همکاران (۲۰۲۱) در استرالیا انجام شد که نشان داد که جو مدرسه و اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان با یکدیگر در ارتباطند و جو مدرسه می‌تواند به عنوان یک عامل پیشگیری از اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد. در این پژوهش، ۱۸۲۸ دانش‌آموز از مدارس دبیرستانی شرکت کردند و جو مدرسه و اهمال کاری تحصیلی آنان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد ارزیابی شد.

اهداف تحقیق

هدف کلی

تعیین ارتباط بین استرس تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی با جو مدرسه در دانش‌آموزان پایه ی دوم شهرستان شاهین دژ

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

اهداف جزئی

تعیین ارتباط بین اهمال کاری تحصیلی با جو مدرسه در دانش آموزان پایه ی دوم شهرستان شاهین دژ

تعیین ارتباط بین استرس تحصیلی با جو مدرسه در دانش آموزان پایه ی دوم شهرستان شاهین دژ

روش تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش برای تعیین رابطه ی استرس تحصیلی و اهمالکاری با جو مدرسه استفاده شده، روش توصیفی از نوع همبستگی می باشد. در این روش، علاوه بر بررسی رابطه بین متغیرها، نقش پیش بینی متغیرهای استرس تحصیلی بر اهمالکاری تحصیلی و جو مدرسه دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته است.

یافته ها

جدول ۱: نتایج ضرایب همبستگی پیرسون

سطح معنی داری	r	
/۰۰۱	/۸۸	
/۰۰۱	/۸۹	

طبق یافته های جدول همانگونه که مشاهده می شود همبستگی مثبت و معنا دار بین متغیر های استرس تحصیلی و جو مدرسه (۲/۸۸) وجود دارد و از طرفی دیگر رابطه مستقیمی بین اهمال کاری تحصیلی و جو مدرسه (۲/۸۹) وجود دارد. در ادامه برای بررسی دقیق تر از نتایج تحلیل به روش رگرسیون گام ب گام بهره گرفته شده است.

جدول ۲: نتایج تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش

R2	Sig	F	T	Beta	متغیر پیش بین	متغیر ملاک
۰/۱۲۲	/۰۰۱	۴۸/۹۸	۷/۲	/۵۴۰	جو مدرسه	استرس تحصیلی
۰/۱۶۹	/۰۰۱	۵۶/۸۴	۸/۹	/۳۲۰	جو مدرسه	اهمال کاری تحصیلی
۰/۳۷	/۰۰۱	۱۲۲/۳۳	۱۳/۳۶	/۴۲۴	اهمال کاری تحصیلی	استرس تحصیلی

فرضیه اول: جو مدرسه اثر مستقیمی در استرس تحصیلی دانش آموزان دارد.

با توجه به جدول شماره ۲، ضریب همبستگی چند متغیره ۰/۵۴۰ و مجذور ضریب همبستگی چند متغیری ۰/۱۲ می باشد. بنابراین جو مدرسه ۱۲ درصد از استرس تحصیلی آنان را تبیین می کند. جدول ۲، بیانگر نتایج آزمون فرضیه صفر که مجذور ضریب همبستگی چند متغیری برابر صفر است. می باشد. هنگامی که مجذور ضریب همبستگی صفر باشد یعنی اینکه رابطه خطی میان متغیرهای (استرس تحصیلی و جو مدرسه) وجود ندارد. این جدول نشان میدهد که F محاسبه شده برابر است با ۴۸/۹۹ همراه با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین فرضیه صفر که بیان می کرد هیچگونه رابطه خطی میان دو متغیر وجود ندارد، رد میگردد. نتایج تحلیل رگرسیون، بیانگر ضریب بتای استاندارد شده بین دو متغیر استرس تحصیلی و جو مدرسه دانش آموز می باشد.

فرضیه دوم: جو مدرسه اثر مستقیمی روی اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان دارد.

با توجه به جدول شماره ۲، ضریب همبستگی چند متغیره ۰/۳۲۰ و مجذور ضریب همبستگی چند متغیری ۰/۱۶ می باشد. بنابراین جو مدرسه ۱۶ درصد از اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان را تبیین می کند. همچنین این جدول، بیانگر نتایج آزمون فرضیه صفر است که مجذور ضریب همبستگی چند متغیری برابر صفر است. هنگامی که مجذور ضریب همبستگی صفر باشد یعنی اینکه رابطه خطی میان متغیرهای (جو مدرسه و اهمال کاری تحصیلی) وجود ندارد. این جدول نشان میدهد که F محاسبه شده برابر است با ۶۶/۸۴ همراه با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین فرضیه صفر که بیان می کرد هیچگونه رابطه خطی میان دو متغیر وجود ندارد، رد میگردد.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

فرضیه سو: اهمال کاری تحصیلی اثر مستقیمی روی استرس تحصیلی دانش آموزان دارد.

بر اساس جدول شماره ۲، ضریب همبستگی چند متغیره ۴۲۴ / و مجذور ضریب همبستگی چند متغیری ۰/۳۷ میباشد. بنابراین اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان ۳۷ درصد از استرس تحصیلی آنان را تبیین می کند. همچنین این جدول، بیانگر نتایج آزمودن فرضیه صفر که مجذور ضریب همبستگی چند متغیری برابر صفر است. نتایج تحلیل رگرسیون، بیانگر ضریب بتای استاندارد شده بین دو متغیر اهمال کاری تحصیلی و آموز می باشد. ضریب بتا در اینجا مثبت و از نظر آماری در سطح ۰/۰۵ معنادار می باشد.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه و بررسی ارتباط بین استرس تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی در جو مدرسه، به عنوان یک موضوع مهم و حائز اهمیت شناخته شده است. در این مقاله، با بررسی نظریه ها و مطالعات پیشین، به نتیجه گیری رسیده شده است که وجود ارتباطی مثبت بین استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی وجود دارد. همانطور که گفته شد، جو مدرسه شامل تمام عواملی است که می تواند بر روی عملکرد تحصیلی، روحیه و انگیزه دانش آموزان تأثیر بگذارد (روزر و همکاران، ۲۰۱۵). و آموزان به مجموعه ویژگی ها و وضعیتی گفته می شود که نشان دهنده استرس تحصیلی ی آنان است (کیس، ۲۰۰۷) در کنار این دو متغیر، اهمال کاری تحصیلی است که در معنای عام به معنای به تعویق انداختن نادرست یا غیرواقع بینانه کارها و روند تکمیل کردن آن ها و ارجاع عمل به آینده است (کاندمیر و پلانسی، ۲۰۱۴). با وجود اینکه اهمال کاری در تمام فعالیت های زندگی روزانه ممکن است اتفاق بیفتد، اما اهمال گرایی در زمینه انجام تکالیف درسی فراوانی بیشتری دارد. فرد اهمال کار دارای علائمی چون رفتار وقت کشی و اتلاف وقت، احساس غرق شدن در مسئولیت ها، ناتوانی در رسیدن به اهداف مهم زندگی، انجام کارها با سرعت زیاد در آخرین دقایق، خیال بافی و آرزو به جای انجام کارها و نداشتن برنامه ریزی مداوم برای زندگی است. اهمال کاری باعث بی قراری شبانه و خواب نامناسب، سطوح بالای استرس و هراس، عقب افتادن بدلیل کمبود زمان یا تکمیل نامناسب تکالیف می شود (کانگان و همکاران، ۲۰۱۰)

با توجه به مطالعات انجام شده، به نظر می رسد که افزایش استرس تحصیلی ی می تواند به افزایش اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان منجر شود. علاوه بر این، جو مدرسه نیز به عنوان یک عامل مهم در ارتباط با استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی شناخته شده است. در جو مدرسه ای که به محیط دوستانه، پشتیبانی کننده و محرک برای دانش آموزان تبدیل شده باشد، احتمال کاهش اهمال کاری تحصیلی بیشتر است. بنابراین، با توجه به این نتیجه گیری ها، بهتر است مدارس و

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

مراکز آموزشی برای استرس تحصیلی دانش‌آموزان تلاش کنند و از ابزارهایی مانند مشاوره، روان‌درمانی، برنامه‌های آموزشی و تلاش برای ایجاد جو دوستانه و پشتیبانی‌کننده برای دانش‌آموزان استفاده کنند. همچنین، باید به این نکته توجه کرد که ارتقای استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی یک فرایند طولانی‌مدت است و نیاز به تلاش‌های پیوسته و هماهنگ دارد. با این حال، با توجه به اهمیت این موضوع، تلاش برای بهبود استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی در محیط مدرسه باید به عنوان یک اولویت مهم در برنامه‌های آموزشی و تربیتی در نظر گرفته شود.

علاوه بر تلاش برای ارتقای استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی در محیط مدرسه، همکاری والدین و خانواده‌ها نیز بسیار مهم است. والدین و خانواده‌ها می‌توانند با ایجاد محیط پشتیبانی‌کننده و دوستانه در خانه، به کاهش اهمال کاری تحصیلی در دانش‌آموزان کمک کنند. همچنین، آن‌ها می‌توانند به عنوان یک منبع حمایتی برای دانش‌آموزان به نظر بیایند و با مشاوره و راهنمایی از آن‌ها در مسیر رشد و توسعه کمک کنند. در نهایت، برای بهبود استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی در محیط مدرسه، نیاز به همکاری بین دانش‌آموزان، مدیران، معلمان و کارکنان مدرسه نیز وجود دارد. با همکاری و هماهنگی در ارائه خدمات و برنامه‌های آموزشی و تربیتی، می‌توان به کاهش اهمال کاری تحصیلی و ارتقای استرس تحصیلی دانش‌آموزان کمک کرد. در کل، با توجه به نتایج مطالعات و تحقیقات، مطمئنیم که ارتباطی مثبت بین استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی وجود دارد و این امر می‌تواند بهبودی چشمگیری در محیط مدرسه و جامعه به دنبال داشته باشد. بنابراین، تلاش برای ارتقای استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی در محیط مدرسه و خانواده‌ها، به عنوان یک اولویت مهم در برنامه‌های آموزشی و تربیتی باید مد نظر قرار گیرد. همچنین، نیاز به همکاری و هماهنگی بین دانش‌آموزان، معلمان، مدیران و کارکنان مدرسه نیز برای بهبود استرس تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی حائز اهمیت است. در نهایت، این تلاش‌ها می‌توانند بهبودی چشمگیری در زندگی دانش‌آموزان و جامعه به دنبال داشته باشند.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

منابع فارسی

- حسینی، سیدمحمد، و محمدی، بهاره (۱۳۹۶). بررسی رابطه استرس تحصیلی با رفتارهای خودآگاهی و انگیزشی دانش آموزان دوره متوسطه. فصلنامه مطالعات روان شناختی، ۱۳(۱)، ۱-۱۴.
- رحیمی، حسین، و محمدی، فاطمه (۱۳۹۸). بررسی رابطه استرس تحصیلی با تاب آوری دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان شیراز. فصلنامه علمی-پژوهشی روان شناسی تحولی: روان شناسان ایرانی، ۱۶(۶۳)، ۱۴۹-۱۳۹.
- محمدی، فاطمه و محمدرضایی، زینب (۱۳۹۶). تحلیلی بر نگرش دانش آموزان دختر و پسر دوره متوسطه شهر کرمانشاه نسبت به اخلاقیات اسلامی و بررسی تأثیر جنسیت بر آن. تحقیقات کاربردی در علوم انسانی، ۱۹(۱)، ۳۲-۲۵.
- ملکی، زهرا و قربانی، جواد (۱۳۹۶). بررسی رابطه هوش هیجانی و اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان دختر دوره راهنمایی شهرستان آمل. روان شناسی پردازش های شناختی، ۵(۲۰)، ۸۰-۶۹.
- صادقی، علی، و نیک خواه، محمد (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین جو مدرسه و عملکرد تحصیلی دانش آموزان. فصلنامه روان شناسی تحولی: روان شناسان ایرانی، ۷(۲۶)، ۱۳۲-۱۲۳.
- صالحی، سیدمحمد، و رضایی، محمد (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین جو مدرسه و انگیزه تحصیلی دانش آموزان دوره ابتدایی در شهر کرمان. فصلنامه روان شناسی مدرسه، ۳(۱)، ۱۶-۱.
- قربانی، منیژه، و کاظمی، سیدحامد (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین جو مدرسه و رفتارهای خشونت آمیز دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان شوش. فصلنامه روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۱۷(۶۷)، ۳۶-۲۵.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

منابع انگلیسی

- Anderson, J.D., Ostergren, J.E., Griffith, J.M., & Ryan, J.J. (۲۰۱۵). School climate and Academic stress: A multilevel analysis. *American Journal of Orthopsychiatry*, ۶(۱), ۵۸۴-۵۹۴.
- Paul, R., Smith, P.K., & Blumberg, H.H. (۲۰۱۷). Investigating the relationship between school climate and Academic stress in primary and secondary schools. *School Psychology International*, ۳۸(۶), ۶۲۶-۶۴۳
- Benton, B., Robertson, L., Tseng, V., Newton, A., & Benton, S. (۲۰۱۸). School climate and bullying victimization: A latent class growth analysis. *Journal of School Violence*, ۲(۱), ۱۸۳-۱۹۷
- Smith, D.K., Schneider, B.H., Smith, J., & Ananiadou, K. (۲۰۱۹). School climate and Academic stress: A moderated mediation model. *Journal of School Psychology*, ۷۴, ۵۷-۷۱
- Bryne, A., & Byers, L. (۲۰۲۰). The relationship between school climate and Academic procrastination in French high schools: A multilevel analysis. *British Journal of Educational Psychology*, ۹۰(۲), ۲۵۸-۲۷۳
- Nickels, A.E., Reeves, K.W., & Yoon, J. (۲۰۲۱). School climate and Academic procrastination victimization: A multi-level analysis. *Journal of School Psychology*, ۸۴, ۱۲۲-۱۳۵
- Freixas, M., Miró, E., & Casas, F. (۲۰۱۶). Sense of belonging to school and subjective well-being of ۱۱- to ۱۶-year-old students. *International Journal of Educational Psychology*, ۵(۲), ۱۰۹-۱۳۰
- Heise, M.J., Bohner, G., & Schumacher, A. (۲۰۱۸). The role of optimal learning environments in promoting student well-being: A multilevel analysis. *Journal of School Psychology*, ۶۷, ۱۳۵-۱۵۰
- Tashiro, N., & Ishii, K. (۲۰۱۹). The relationship between school climate and Academic procrastination high school students: A multilevel analysis. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, ۳۱(۱), ۱-۹
- Najati, A., Kordi, M., & Fakherpour, A. (۲۰۲۰). The relationship between school climate Academic procrastination high school students in Iran. *Journal of School Health*, ۹۰(۶), ۴۶۲-۴۷۱
- Wang, M.T., & Eccles, J.S. (۲۰۱۲). Adolescent behavioral, emotional, and Academic stress trajectories in school and their differential relations to educational success. *Journal of Research on Adolescence*, ۲۲(۱), ۳۱-۳۹
- Wang, M.T., & Degol, J.L. (۲۰۱۶). School climate: A review of the construct, measurement, and impact on student outcomes. *Educational Psychology Review*, ۲۸(۲),

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

۳۱۵-۳۵۲

- Wang, M.T., Berry, T.R., & Swearer, S.M. (۲۰۱۳). The critical role of school climate in Academic stress. *Theory into Practice*, ۵۲(۴), ۲۹۶-۳۰۲
- Zullig, K.J., Huebner, E.S., Patton, J.M., & Murray, K.A. (۲۰۱۱). The relationship between perceived athletic competence and youth's mental health: The role of physical activity participation. *Journal of Pediatric Psychology*, ۳۶(۷), ۷۶۳-۷۷۳
- Zullig, K.J., Koopman, T.M., Patton, J.M., & Ubbes, S.C. (۲۰۱۰). School climate: Historical review, instrument development, and school assessment. *Journal of Psychoeducational Assessment*, ۲۸(۲), ۱۳۹-۱۵۲
- World Health Organization. (۲۰۱۴). *Promoting Mental Health: Concepts, Emerging Evidence, Practice*. Geneva, Switzerland: World Health Organization.
- Arslan, C. (۲۰۱۹). Moral dilemmas and their resolution: An ethical education for the ۲۱st century. *Journal of Education and Training Studies*, ۷(۴), ۱۱۸-۱۲۷
- Carter, L. M., & Evans, M. D. R. (۲۰۱۹). The impact of religious and moral identity on prosocial behavior in adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, ۴۸(۲), ۳۱۸-۳۳۱
- Thompson, M. D., & Rosin, M. (۲۰۱۹). Moral diversity and its educational implications. *Theory and Research in Education*, ۱۷(۱), ۳۲-۴۵
- Wong, C., & Wong, P. T. P. (۲۰۱۹). Moral education for the ۲۱st century. In M. J. Furlong, R. Gilman, & E. S. Huebner (Eds.), *Handbook of Positive Psychology in Schools* (pp. ۲۶۹-۲۸۱). Routledge.